ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ-ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 36 - 37
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' — ΧΡΟΝΟΣ Ε'

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ: ΜΑΡΤΗΣ - ΑΠΡΙΛΗΣ 1947
ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΟΔΟΣ ΦΑΒΙΕΡΟΥ 7

ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ

Τὴν πρώτη τ' Ἀπρίλη (ἔτσι σᾶν νἄταν ψέμμα πρωταπριλιάτικο) αἰφνίδια ἀναπάντεχα, νέος ἀκόμα, καὶ σὲ στιγμή, ποὺ ἔπειτα ἀπὸ αἰώνων σκλαβειά, ἡ θελκτικὴ ἑλληνικὴ γαλανόλευκη ἄρχιζε νὰ κυματίζει πάνω στὶς δώδεκα ἑλληνοποῦλες κόρες τοῦ γαλάζιου ἑλληνικοῦ Αἰγαίου, ὁ μαρτυρικὸς μὰ γενναῖος καὶ πατριώτης Ἕλληνας Βασιληᾶς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β' ἄφηνε, ἤρεμα κι' ἀσκητικά, τὴν τελευταία του πνοὴ μέσα στ' Ἀνάχτορο τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ πολὺ λίγο διέφερε (ἀφοῦ οὔτε ἕνας Γιατρὸς δὲν ὑπῆρχε ἐκεῖ γιὰ νὰ προσφέρει στὸν Ἄνακτα τὶς πρῶτες βοήθειες) ἀπὸ εὐλαβικὸ Μοναστῆρι.

Δὲν ξέρουμε, οὔτε θὰ θέλαμε νὰ μάθουμε, ποιὰ γνώμη ἔχουνε, γιὰ τὸν ἀποθανόντα Ἡγεμόνα, οἱ παληοὶ ἄσπονδοι φίλοι τῆς ἑλληνικῆς Δυναστείας, ποὺ τόσο τὸν κατέκριναν γιὰ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ γνωστοῦ ἐπαναστατικοῦ διατάγματος τοῦ 1922, τῆς θανατώσεως τῶν ἕξ, ποὺ, ἡγούμενοι τοῦ Μικρασιατικοῦ ἀγῶνος, ἠττήθησαν. Οὔτε καὶ τῶν ἄλλων ἡ γνώμη (τῶν ἄσπονδων τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας φίλων, καὶ τῶν πολιτικῶν, ποὺ κατέκριναν τὴν ἐθνικὴ χειρονομία τῆς 4ης Αὐγούστου) μᾶς ἐνδιαφέρει.

Ἐκεῖνο, ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἕνα καὶ μόνο: πὼς πρέπει ὅλοι νὰ ξέρουμε, καὶ ποτὲ νὰ μὴ λησμονοῦμε, πὼς χωρὶς τὸν ΓΕΩΡΓΙΟ τὸν Β' καὶ τὸν τότε Πρωθυπουργό του, τὸ ὄγδοο ἑλληνικὸ θαῦμα δὲν θὰ ἐγένετο, πάνω στὰ αἱματοποτισμένα Ἠπειρωτικὰ βουνά, καὶ ὅτι ἡ Ἑλλάδα μας, μὲ τὴν πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου πολιτική της νοοτροπία κι' ἀποσύνθεση, δὲν θὰ ἦταν ἱκανὴ νὰ προτάξει στοὺς εἰσβολεῖς τὰ στήθη τῶν παιδιῶν της καὶ ἀντ' αὐτῶν θὰ προέβαλε τὸ γνωστὸ «ΓΙΑΤΙ» μὲ το ὁποῖο καὶ ὁ μεγαλύτερος καὶ καλλίτερα ὀργανωμένος, μέχρι τῆς εἰσβολῆς τοῦ 1940, εὐρωπαϊκὸς στρατός, ἀπάντησε στὴν ἰταμὴ ἐπίθεση.

Θὰ παρατηρηθῆ ἴσως: Μὰ τὸ ὄχι δὲν τὸ εἶπε ὁ Γεώργιος μὲ τὸν Μεταξᾶ, ἀλλὰ ὅλα τὰ ἑλληνόπουλα, ποὺ πρόταξαν, στὸν ἐχθρὸ τὰ στήθη των κι' ἔδωσαν καὶ τὸ αἷμα των. Θ' ἀπαντήσουμε: Ναί! Μὰ χωρὶς ἐκείνη τὴν Ἡγεσίαν τί εἴδους ἑλληνόπουλα θὰ εἴχαμε φτιάξει, γιὰ νὰ παρατάξουμε στὶς ἀνοιχτὲς πύλες τῶν συνόρων μας; Καὶ τὶ ψυχικὴ προετοιμασία θὰ εἶχε, γιὰ τὴ μεγάλη καὶ καθολικὴ ἀντίσταση, ποὺ πρόβαλε τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια, ὁ γενναῖος λαός μας;

Ἄς εἴμαστε, λοιπόν, δίκαιοι. Ὁ Βασιληάς, ποὺ τόσον ἀπρόσμενα χάσαμε, ὑπῆρξεν ἥρως, γενναῖος καὶ Μεγάλος Ἕλληνας Πατριώτης — ὅπως πατριῶτες ὑπῆρξαν ὅλοι Βασιλεῖς Ἕλληνες ἀπὸ τοῦ Κόδρου καὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι καὶ τοῦ ἀξέχαστου ὁραματιστῆ τῆς Μεγάλης ἰδέας, φουστανελοφόρου Ὄθωνα, καὶ τοῦ σημερινοῦ ἄδολου, χαρούμενου καὶ καλόκαρδου ΠΑΥΛΟΥ τοῦ Α'. Ποὺ δὲν ἔχει κανέναν ἕλληνα ἐχθρὸ ἢ ἄσπονδο φίλο καὶ τοῦ ὁποίου εὐχόμαστε ἡ Βασιλεία νὰ εἶναι ἱστορικὸς σταθμὸς γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ λαοῦ μας καὶ τὴν εὐημερία τῆς ταλαιπωρημένης ἑλληνικῆς μας πατρίδας.

Καί, πού, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ ΠΑΥΛΟΣ ὁ Α' ξέρει, βέβαια, πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμᾶς, πὼς ὅσο κι' ἂν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς (γιὰ λόγους τοὺς ὁποίους δὲν πρόκειται ν' ἀραδειάσουμε ἐδῶ) προτιμάει γιὰ πολίτευμά του τὴν βασιλευομένη Δημοκρατία καὶ ἐκτιμάει, σέβεται κι' ἀγαπάει τὴν Ἑλληνικὴ Δυναστεία, γιὰ τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίες της, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα, ἄλλο τόσο δὲν παραγνωρίζει, πὼς οἱ Βασιλεῖς πρέπει μόνο νὰ βασιλεύουν καὶ νὰ μὴ κυβερνοῦν. Καὶ πὼς πρέπει νὰ παραμένουν οἱ πιστοὶ ἐκτελεστὲς τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου τοῦ Βασιλείου των, ποὺ τὸν ἔχουν συντάξει οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους, καὶ ν' ἀποτελοῦν ἱερὸ σύμβολο ἑνότητος τῶν λαῶν των, χωρὶς μίση, πάθη καὶ προτιμήσεις σὲ πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς καὶ σὲ κόμματα, κι' ὅτι κυβερνῆτες προγματικοὶ πρέπει πάντα νἆναι ἐκεῖνοι, ποὺ ὁ λαὸς ἐλεύθερα ψηφίζει κάθε τόσο γι' ἀντιπροσώπους του.

Τὰ "Εὐβοϊκὰ Γράμματα"

ΤΟΠΕΙΟ

Πληχτικὴ ἀγωνία ἀπλωνόταν ὁλόγυρα. Στὸν οὐρανὸ ἐσάλευαν ἀργοκίνητα σύννεφα. Πόσο δύσκολο μοῦ ἦταν νὰ ἐκφροστῶ γιὰ τὸ ἀνέκφραστο.... Πόσες ὄψεις ἄλλαζε τὸ τοπεῖο. Τὸ εἶδα μελαγχολικὸ σᾶν τὴ θλίψη μου ὅταν ἐσὺ δὲν ἤσουν κοντά μου... Μαγευτικὸ σᾶν τὴ προσδοκία τοῦ ἐρχομοῦ σου... Γοητευτικὸ ἀπὸ τὴν ἀντανακλαστικὴ γοητεία σου... Ἐκφραστικὸ ἀπὸ τὴν ἔκφραση τῶν ματιῶν σου... Ἔσερνα ἄτολμα τὰ βήματά μου γιὰ τὴν ἀνίχνευση τῆς χαρᾶς. Ζητοῦσα νὰ βρῶ τὸ λιμάνι τοῦ πόδου ποῦ λάμπει ἀπὸ τὸν ἥλιο τῆς προσδοκίας. Προχωρῶντας μέσα στὸ σκοτάδι ἀντίκρυσα ξαφνικὰ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας — πλούσια ὑπόσχεση ζωῆς — νὰ σκορπίζῃ τὶς ἀχτίδες του. Ἦταν ἡ ματιά σου, μαλακή, βελουδένια, γεμάτη, ἐπιθυμία ἐλέους... Τὸ τοπεῖο ἄρχισε νὰ ἡμερεύει.

Ἀντ. Κανακάρης

Ἀπὸ τὶς «Παθητικὲς Τρίλλιες»

Γύρω στοὺς Λογοτέχνες μας

ΣΑΒΒΑΤΟΒΡΑΔΑ

Σημειώσεις τοῦ κ. ΑΝΤΡΕΑ ΖΩΝΤΟΥ

Μιλήσαμε (ἢ καλλίτερα κουτσομπολέψαμε) στὸ περασμένο φύλλο, γιὰ τὰ «Παρασκευόβραδα» τῆς «Ἑνώσεως Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν». Σήμερα (κι' ἂν θέλει ὁ θεὸς καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα φύλλα τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων») θὰ ποῦμε μερικὰ πράγματα γιὰ τὰ «Σαββατόβραδα» τοῦ Τρίκκη.

Τί εἶναι τοῦτα τὰ «Σαββατόβραδα»; Εἶναι συγκεντρώσεις στὴ ταβέρνα «Νεάπολις» Ἱπποκράτους καὶ Διδότου (τὸν χειμῶνα σὲ ἰδιαίτερη αἴθουσα καὶ τὸ καλοκαῖρι στὸν κῆπο) ποὺ οἱ συνδαιτυμόνες, ποῦ τιμοῦν τὸν Τρίκκη, λογοτέχνες, καλλιτέχνες καὶ ἐπιστήμονες πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς ἀξίες τῆς χώρας συζητοῦν μαζύ του. Οἱ ὁμιλίες στενογράφονται καὶ δημοσιεύονται κάθε χρόνο σὲ βιβλίο, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκδοση φροντίζεται ἀπὸ ἐπιτροπή.

Παληὸς πόθος καὶ καϋμός του Τρίκκη ἤτανε ἡ ὀργάνωση αὐτῶν τῶν βραδυῶν, ποὺ νὰ μαζεύωνται οἱ ἄνθρωποι τοῦ νοῦ καὶ τῆς τέχνης, κι' ἔπειτα ἀπ' ἕνα ἁπλὸ δεῖπνο καὶ κατὰ τὸ «πιόσιμο», ἑνὸς ποτηριοῦ ξανθειὰς ρετσίνας, νὰ τίθεται ἕνα θέμα: λογοτεχνικό, καλλιτεχνικό, ἐπιστημονικὸ ἢ κοινωνικό, πάνω στὸ ὁποῖο, οἱ συνδαιτυμόνες, χωρὶς καμμιὰ ἀπὸ πρὶν προετοιμασία, νὰ λένε καὶ νὰ ὑποστηρίζουν, μ' ἐπιχειρήματα, τὴ γνώμη τους.

Τοῦτος ὁ πόθος κι' ὁ καϋμὸς τοῦ ὡραιολάτρη καὶ πανοραματιστὴ Τρίκκη, πραγματοποιήθηκε κατὰ τοὺς τελευταίους καιρούς, μ' ἐπιτυχίαν ἀναπάντεχη καὶ μ' ἀποτελέσματα πλούσια σὲ πνευματικοὺς καρπούς.

Ὁ τόμος τῶν σαββατόβραδων τοῦ Τρίκκη, τοῦ περασμένου χρόνου, εἶναι ὀγκωδέστατος. Τὰ συζητηθέντα θέματα σπουδαῖα κι' ὁμιλητὲς διαλεχτοὶ λογοτέχνες, καλλιτέχνες, ποιητὲς κι' ἐπιστήμονες.

Τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ σημεῖο, στὰ "Σοββατόβραδα,, τοῦ Τρίκκη, εἶναι πὼς σ' αὐτὰ τὸ κοσμικὸ στοιχεῖο δὲν κυριαρχεῖ, ὅπως συμβαίνει σὲ συνηθεισμένες φιλολογικὲς συγκεντρώσεις. Ἐμφανίζεται βέβαια, καὶ τοῦτο συχνά—πυκνὰ περιορίζεται, ὅμως, στὴ θέση του κι' ἀπολαμβάνει εὐλαβικὰ τὴν πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ πανδαισία τῶν βραδυῶν αὐτῶν τῆς ὑπέρτατης ἀνατάσεως.

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ τῶν "Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων,, στὰ "Σαββατόβραδα,, τοῦ Τρίκκη,, ὁ ἀγαπητός μου τοῦτος φίλος εἶχε τὴν καλωσύνη καὶ τὴν εὐγένεια νὰ θέσει στὴ διάθεσή μου ὅλα τὰ πλούσια χειρόγραφα, τῶν πρακτικῶν τῶν "Σαββατόβραδων,, τοῦ 1946.

Μέσα ἐκεῖ βρίσκει κανένας μεγάλα θέματα καὶ μεγάλα ὀνόματα ποὺ ἀριστοτεχνικὰ τ' ἀναπτύξανε. Σημειώνουμε τοὺς τρεῖς Προέδρους τῶν λογοτεχνικῶν μας Σωματείων: Ἅγγ. Σικελιανό, Γ. Σταμπολῆ καὶ Δημ. Καλογερόπουλο. Τοὺς: Κ. Βάρναλη, Ἀλ. Φιλαδελφέα, Μιχ. Τόμπρο, Θ. Μουστοξύδη, Γιάννη Σκαρίμπα Δημ, Βουτυρᾶ, Δ. Μπόγρη, Π. Χάρη, Φ. Γιοφύλη, Γ. Κοτζιούλα, Κλαύδιο Μαρκίνα, Χρ. Ἀγγελομάτη, Δημ. Καλλονᾶ, Τρ. Φαρμάκη, Χρ. Τσαπάλα, Χρ. Γερογιάννη, Ἀλέκο Φίτσιο, Διον. Π. Καλογερόπουλο, Γερ. Γρηγόρη, Δ. Βογόπουλο, Γ. Πολυτάρχη, Γιάννη Φλιάσιο, Τ. Μιχαλακέα, Στ. Τσακίρη, Ἀχ. Βῆττα, Ἀ. Τσιριμπέα, Π. Μαρκάκη. Σημειώνουμε ἀκόμη τὶς Κες: Ἀλεξάνδρα Λαλαούνη, Λουλοῦ Νάτσιου—Ξενοπούλου, Ἰ. Τρίκκη, Ἵντα Χρίστη, Τ. Μητσάτσου, Ἀντιγ. Πετράκη. Τοὺς καλλιτέχνες Χριστοφ. Νάτσιο, Φ. Σακελλαρίου, Λάζαρο Λαμέρα, Σ. Τσιμένη, Ἀ. Κρυστάλλη, Σπῦρο Βάρλα, Τάσου Δεσύλα κ. ἄ.

Στὸν δεύτερο χρόνο τῶν "Σαββατόβραδων,, πλὴν τῶν πάραπάνω μετέχουν καὶ οἱ: Γεράσιμος Ἀμπάτης, Ὀρ Λάσκος, Κ. Σολδᾶτος, τῆς Βιβλιοθήκης Κερκύρας, ἡ Θάλεια Καλλιγιάννη, ἡ Διάννα Χριστοφῆ, ἡ Δ)νὶς Κοσμαδάκη καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες.

Ἀπὸ τὰ πολύτιμα αὐτὰ χειρόγραφα τῶν συμποσίων μεταφέρουμε σήμερα ἐδῶ δύο ἀπαντήσεις - ἀποσπάσματα στὸ πρῶτο καὶ τρίτο συμπόσιο, ποὺ ἔδωσαν οἱ διαλεχτοὶ τῆς σμίλης καὶ τῆς γραφίδος χειροστές, Μιχ. Τόμπρος καὶ Γιάννης Σκαρίμπας, στοὺς εἰσαγωγικοὺς τῶν "Σαββατόβραδων,, λόγους τοῦ Τρίκκη.

ΤΟΜΠΡΟΣ: Στὰ λόγια τοῦ Τρίκκη γιὰ τὰ Σαββατόβραδα ὕστερα ἀπὸ τὸ μόχθο τῆς δουλειᾶς ἔτσι σκονισμένος καὶ κατάκοπος, ὅπως ἤρθα ἀπ' τὸ ἐργαστῆρι μου, μπορῶ νὰ βεβαιώσω, πὼς χαρὰ μοῦ προξενεῖ ἡ καλὴ συντροφιὰ καὶ ἡ κατανόηση.

Γύρω ἀπ' τὸ ποτῆρι μιᾶς καλῆς ρετσίνας πόσες συζητήσεις μποροῦν ν' ἄχουνε θέση πιὸ γερὴ ἀπὸ κάθε διάλεξη.

Τὸ Σαββατόβραδο ὅμως γιὰ κάθε ἐργάτη χειρόνακτα καὶ κάθε τεχνικὸ ἐπιστήμονα καὶ καλλιτέχνη ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία καὶ διαφοροποιημένη τὴν ἀτμόσφαιρά της.

Ὁ χειρόνακτας ἐργάτης θέλει νὰ τὰ πίνει κάθε βράδυ.

Καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἴσως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ποῦ ξεκινοῦν ἀπ' τὴν χαρὰ ποὺ χαρίζει ἡ κατανόησς τῆς πνευματικῆς φιλίας, γύρω ἀπ' τὶς συζητήσεις κι' ἀντιθέσεις.

Ἐπικροτῶ, λοιπόν. τὰ λόγια τοῦ Τρίκκη, πίνω γιὰ τὴν ἐπικράτηση καὶ διάδοσή τους κι' εὔχομαι τὰ Σαββατόβραδα ν' ἄχουνε κραδασμὸ Διονυσιακὸ καὶ Ἀπολλώνειο.

ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ: Ὑπάρχει καὶ ἡ μέθη τῆς ἁρμονίας τοῦ λόγου. Ὁ Τρίκκης, ἔχω γράψει καὶ πεῖ, εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐραστῶν καὶ ὁ αἰώνιος νυμφίος. Μὰ ἀπόψε, ποὺ τὸν ἀκούω νὰ μιλάει σὰν ν' ἀπαγγέλλει στίχους ἀπὸ τὰ βιβλία του, λέω πὼς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν λέξεων, ἕνας συνθέτης μουσικῆς.

Εἶναι ἡ χονδρὴ χόρδα μιᾶς βιόλας ἢ κιθάρας, ποὺ χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίξουν δάχτυλα, πάλλεται ἀπὸ τὸ φύσημα τ' ἀγέρα καὶ βγάζει ἤχους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΝΑ ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ

Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 25 Μαρτίου ἀκούστηκαν καὶ διάφορες γνῶμες γιὰ τὴν πραγματικὴ ἡμέρα, ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ γιορτιάζεται ἡ Ἐθνική μας γιορτή. Ἕνας, μάλιστα, διαπρεπὴς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου ὑποστήριξε, σὲ ὁμιλία του, πῶς ὡς ἡμέρα ἐθνικῆς γιορτῆς θἄπρεπε νὰ εἶχε καθιερωθεῖ ἡ 23η Φεβρουαρίου, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάτησαν εἰς τὸ Δραγατσάνι τῆς Ρουμανίας, ἀδιάφορον κι' ἂν ἡ μάχη ἐκείνη ἐχάθηκε γιὰ τοὺς ἐπαναστάτες.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς πολλὲς ἐκδοχὲς καὶ γνῶμες θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ὑποστηριχθοῦν, ὡς πρὸς τὴν πιὸ κατάλληλη ἡμέρα γιὰ τὴν ἐθνική μας γιορτή.

Καὶ οἱ Μεσσήνιοι δίκηο ἔχουν, ποὺ ὑποστηρίζουν πὼς στὰ δικά τους ἅγια ἑλληνικὰ χώματα ἄρχισε ἡ ἐπανάσταση στὶς 23 Μαρτίου τοῦ 1821 καὶ πὼς θἄπρεπε, τοπικῶς τοὐλάχιστο, νὰ εἶχε κάθιερωθεῖ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ὡς Ἐθνικὴ γιορτὴ καὶ πὼς ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς τούς ὑποσχέθηκε νὰ κάνει σχετικὸ διάταγμα.

Παρὰ ταῦτα, δὲν νομίζουμε πὼς ἡ συζήτηση αὐτὴ μπορεῖ νἄχει ἄλλη πραγματικὴ ἀξία ἀπὸ μιὰ ἁπλῆ ἀκαδημαϊκὴ κουβέντα.

Θὰ ἤτανε, τὸ λιγότερο, ἀστεῖο νὰ γυρίσουμε τόσο τώρα πίσω καὶ νὰ συζητοῦμε γιὰ τὴν μετάθεση μιᾶς καθιερωμένης πανελληνίου Ἐθνικῆς γιορτῆς γιατὶ ὡρισμένα ἱστορικὰ γεγονότα ἠμποροῦσαν νὰ συνηγοροῦν (πρὸ τῆς καθιερώσεώς της) ὅπως ἡ γιορτὴ αὕτη γινόταν σὲ μιὰ ἄλλη χρονολογία.

Οἱ πληγὲς τοῦ ἀλληλοφαγώματός μας καί τῶν παλαιοημερολογητῶν τὰ τερτίπια μᾶς φθάνουν. Ἂς πάψει, λοιπόν, ἡ ἀνίαρη συζήτηση γύρω ἀπὸ τὴν καθιερωμένη ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς μας γιορτῆς κι' ἂς φροντίσουμε καλλίτερα τὴν ἡμέρα ἐκείνη (στὶς 25 Μαρτίου), ποὺ συμβολίζει τοῦ γένους μας τὴν ἀνάσταση καὶ τοῦ μεγάλου λυτρωτὴ τὸν ἐρχομό, νὰ εἴμαστε περισσότερον εὐλαβικοὶ καὶ νὰ "στῶμεν καλῶς,,.

ΟΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Μέσα στὰ μεγάλα χαλάσματα π' ἄφησε πίσω του ὁ σκληρὸς καταχτητής, εἶναι καὶ οἱ ἐπαρχιακὲς βιβλιοθῆκες, γιὰ τὶς ὁποῖες καταβάλλεται, τώρα, κάθε προσπάθεια ἀνασυγκροτήσεώς των.

Σημαιοφόρος εἶναι ὁ Δ/τὴς τῆς βιβλιοθήκης τῆς χιλιοτραγουδισμένης Κέρκυρας, κ. Κώστας Σολδᾶτος, ποὺ προσωρινὰ ἔχει τοποθετηθεῖ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τῶν Βιβλιοθηκῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, καὶ διεξάγει ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἀγῶνα τὸν σκληρὸν τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς βιβλιοθήκης, ποὺ τόσο ὑποδειγματικὰ τόσα χρόνια διευθύνει.

Ὁ φίλος κ. Γεράσιμος Ἀμπάτης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ "Συνδέσμου Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν,, ἔγραψε στὴν "Ἀκρόπολη,, γιὰ τοὺς μόχθους καὶ τοὺς ἀγῶνες τοῦ κ. Σολδάτου γιὰ τὴν ἀνασύσταση καὶ τὸν πλουτισμὸ τῆς βιβλιοθήκης Κερκύρας κι' ἀνέφερε καὶ ἀριθμοὺς καὶ χρονολογίες, ποὺ νὰ εἶναι περιττὸ νὰ ξαναειπωθοῦν κι' ἀπ' ἐδῶ τὰ ἴδια πράγματα.

Κι' ὁ πρόεδρος τοῦ πάρα πάνω συνδέσμου, κ. Γιῶργος Σταμπολῆς, σὲ γενικὴ συνέλευση τοῦ Συνδέσμου ἔκαμε λόγον εὔφημο γιὰ τὸν κ. Σολδάτον κι' ἔκκληση στοὺς λογοτέχνες μας γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς βιβλιοθήκης Κερκύρας διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν βιβλίων των πρὸς αὐτή.

Μνεία ἁπλῆ, λοιπόν, κάνουμε ἐδῶ τῶν εὐγενικῶν πνευματικῶν ἀγώνων τοῦ κ. Κ. Σολδάτου, παρακαλῶντας κι' ἐμεῖς μὲ τὴ σειρά μας, ὅλους τοὺς ἕλληνες λογοτέχνες καὶ γενικὰ τοὺς συγγραφεῖς, νὰ στέλνουν τὰ βιβλία τους στὴ βιβλιοθήκη τοῦ νησιοῦ τῶν Φαιάκων διὰ τοῦ διευθυντοῦ της — Ὑπουργεῖο Παιδείας, τμῆμα βιβλιοθηκῶν — κ. Σολδάτου.

ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Καὶ ἀφοῦ ὁ λόγος γιὰ τὶς Ἐπαρχιακὲς Βιβλιοθῆκες θέλαμε νὰ προσθέσουμε δύο λόγια καὶ γιὰ τὴ βιβλιοθήκη Χαλκίδος. Νὰ ἐρωτήσουμε, δηλαδή, ἐὰν ἔγινε καμμιὰ προσπάθεια ἀνασυγκροτήσεώς της καὶ πὼς σκέφτεται ὁ Δῆμος Χαλκιδαίων ν' ἀντιμετωπίση τὸ κατ' ἐξοχὴ πνευματικὸ τοῦτο ζήτημα, ποὺ ὑπάγεται στὴν ἀποκλειστική του ἁρμοδιότητα κι' ὅπου θἄπρεπε ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀπέλευθέρωση νὰ εἶχε εὐθὺς ἀμέσως σοβαρὰ ἀποσχοληθεῖ γι' αὐτό.

Ἂν οἱ Δῆμοι ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν καλὴ διατήρηση καὶ τὸν πλουτισμὸ τῶν βιβλιοθηκῶν των, τί μπορεῖ νὰ ἀξιώσουμε ἀπὸ τοὺς ἁπλοὺς δημότες;

Τὰ λόγια τοῦ Τρίκκη σκορποῦν τὴ μέθη μιᾶς συναυλίας, ὅπως στὸ πιάνο οἱ πληκτρισμοὶ δίνουν νότες, ποὺ ὅλες μαζὶ ἀποτελοῦν τὸ σύνολο τῆς ἁρμονίας, ἐνῷ μιὰ μονάχη χωριστὴ δὲν ἐκφράζει τίποτα. Τὸ ἴδιο, ποὺ συμβαίνει στὸν κόσμο. Τί εἶναι κόσμος; Μιὰ ἀπέραντη ὀρχήστρα μὲ πολλὲς φωνὲς ἀπὸ παντοῦ, πού, ἂν καμμιὰ ξεχωρίση θὰ ἐνταχθεῖ κι' αὐτὴ στὴ γενικὴ ἁρμονία, στὴν ἀπέραντη συμφωνία τῆς πολυθόρυβης ζωῆς ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Ἂς ἀφήσουμε, λοιπόν, τὸν Τρίκκη νὰ μιλάει, ὅπως θέλει, δυνατόφωνα ἢ σιγαλά, ὀργισμένος ἢ γαλήνιος πάνω στὰ μεγάλα θέματα.

Εἶναι ποιητὴς καὶ θέλει πάντα νὰ τραγουδάει, ὅταν σὰν ἀρχηγὸς τῶν ἐραστῶν, τραγουδάει τὸν ἔρωτα, τὸ ἐρωτικὸ τραγοῦδι του δὲν εἶναι βέβαια νέο, τὸ ἔχουν πεῖ πόλλοι, σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς καὶ ἔχει γίνει αἰώνιο μὰ ὁ Τρίκκης τὸ τραγουδάει σὰν αἰώνιος νυμφίος. Καὶ εἶναι τότε ὡραῖος ὅπως τὸ ἄνθος.

Ὁ Τρίκκης ζεῖ καὶ θὰ ζήσει γιατὶ εἶναι ἡ μόδα, ποὺ πάντα ζεῖ, γιατὶ εἶναι ἄνθος κι' ἔρωτας, ποὺ ποὺ πάντα ζοῦν.

Καὶ ὅπως θὰ ζήσει ὁ Τρίκκης ἔτσι θὰ ζήσουν καὶ τὰ "Σαββατόβραδά του,,.

Τὰ συμπόσια τῶν "Σαββατόβραδων,, τοῦ 1946 συνεχίζονται καὶ κατὰ τὸ 1947, μὲ ξεχωριστὴ ἐπιτυχία. Σ' αὐτὰ καὶ πάνω σὲ θέματα πολὺ ἐνδιαφέροντα ὁμιλοῦν σαράντα καὶ πλέον, καλλιτέχνες, λογοτέχνες κι' ἐπιστήμονες.

Ἀποσπάσματα τῶν ὁμιλιῶν τούτων, χωρίς, βέβαια, σειρὲς καὶ προτεραιότητες, θὰ ἰδοῦν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, σὲ σειρὰ φύλλων τῶν "Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων,, τὰ ὁποῖα μετέχουν τῶν "Σαββατόβραδων,, τοῦ Τρίκκη διὰ τοῦ ὑπογραφομένου.

Ἀντρέας Ζῶντος

Στὸ προσεχές: Μία ἐξαιρετικὴ ὁμιλία στὰ "Σαββατόβραδα,, τοῦ λογοτέχνου κ. Χρήστου Τσαπάλα.

Κι' ὅταν μιλοῦμε γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τῶν ἐπαρχιακῶν βιβλιοθηκῶν, δὲν ἐννοοῦμε, βέβαια, τὸν διορισμὸν εἰς αὐτὲς ἀργομίσθων καὶ τὸν πλουτισμό των δι' ἀχρειάστων φυλλαδίων.

Ἀντίθετα νοοῦμε τὸν εἰς αὐτὰς διορισμὸ εἰδικῶν καὶ ἱκανῶν ἀνθρώπων, ποὺ νὰ αἰσθάνωνται ἀγάπη γιὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴ καὶ νὰ εἶναι σὲ θέση, μετὰ τὴν σχετικὴν ἀπογραφὴ καὶ τὴν περισυλλογὴ τῶν κατὰ καιροὺς δανεισθέντων καὶ μὴ ἐπιστραφέντων βιβλίων, νὰ θέσουνε στὴ διάθεση τοῦ κοινοῦ τῆς περιοχῆς των τοὺς κρυμένους καὶ παραπεταμένους, μέχρι τώρα, πνευματικούς των θησαυρούς.

ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Μὲ τὴν ἔλλειψη τοῦ χαρτιοῦ καὶ τὴν ἀκρίβεια τῶν τυπογραφικῶν τὰ λίγα περιφερειακὰ περιοδικά, ποὺ δὲν εἶναι ἐπιχειρήσεις, παρὰ δουλεύουν σὲ μία ἰδέα μὲ ἀνιδιοτέλεια, χωρὶς καμμιὰ ἄλλη πρόσοδο ἀπὸ τὶς φτωχὲς συνδρομές των, εὑρίσκονται πρὸ ἀδιεξόδου: Κανονίζουν τὴν συνδρομή τους εἰς ἕνα ἄλφα ποσό, ποὺ νὰ μποροῦν οἱ συνδρομητές τους νὰ τὴν πληρώσουν πρίν, ὅμως, καλὰ-καλὰ καὶ μὲ χίλια βάσανα καὶ κόπους, εἰσπραχθεῖ αὐτὴ ἡ συνδρομή, ἡ τιμὴ τοῦ χαρτιοῦ τριπλασιάζεται καὶ τῶν τυπογραφικῶν αὐξάνεται σημαντικά. Τί νὰ κάμουν, λοιπόν, γιὰ νὰ ζήσουν τὰ περιοδικὰ αὐτὰ μέσα στὰ ὁποῖα συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ "Εὐβοϊκὰ Γράμματα,,;

Ν' αὐξήσουν ἀναδρομικῶς τὶς συνδρομές των. Κι' αὐτὸ δὲν εἶναι σωστὸ μὰ κι' ἂν τὸ κάμουν πάλι λίγοι θἆναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ τὶς πληρώσουν.

Γι' αὐτὸ καὶ περιοριζόμεθα, μέχρι ποὺ νὰ ξημερώσει καμμιὰ καλλίτερη ἡμέρα στὴν ἀνὰ δίμηνο ἔκδοση τοῦ φύλλου, παρακαλῶντας θερμά, γιὰ μίαν ἀκόμη φορά, τοὺς καθυστερούντας τὶς συνδρομές τους νὰ τὶς στείλουν.

Η "ΚΑΤΟΧΗ,,

Τὸ Σῶμα Ἑλλήνων Προσκόπων,, τοῦ Πύργου-Ἠλείας ἀνέβασε στὸ Δημοτικὸ Θέατρο τῆς Ἠλειακῆς Πρωτεύουσας "Ἀπόλλων,, γιὰ τρεῖς—τέσσαρες παραστάσεις, τὸ καινούργιο θεατρικὸ ἔργο τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνη καὶ συγγραφέα κ. Τάκη Δόξα "Κατοχὴ,,—θεατρικὸ χρονικὸ σὲ 4 πράξεις μὲ πρόλογο κι' ἐπίλογο.

Ὁ ἐγχώριος τύπος ἔγραψε τὰ καλλίτερα λόγια γιὰ τὴν ὑπόθεση τῆς "Κατοχῆς,, καὶ γενικὰ γιὰ τὸ καλὸ καὶ νοικοκυρεμένο ἀνέβασμα καὶ παίξιμό της.

«Ὁ κ. Τ. Δόξας—γράφει ὁ Ν. Παπαδημητρίου στὴν "Αὐγὴ,, τοῦ Πύργου—κατόρθωσε νὰ δόσει στὸν καθένα του τύπο καὶ μιὰ ἀπ' τὶς πολυάριθμες διαθέσεις τοῦ δυναμικοῦ του ταλέντου. Ἔτσι ἡ παράταξη τῶν ἀνθρώπων ποὺ πολέμησαν τὸν καταχτητὴ καὶ στάθηκαν ἀλύγιστοι μπροστὰ στὶς συμφορὲς τοῦ πολέμου, εἶναι ὅλοι τύποι δυναμικοὶ ἡρωϊκοὶ κι' ἀνθρώπινοι».

Εὐχόμεθα νὰ ἰδοῦμε γρήγορα τὴν "Κατοχὴ,, τοῦ κ. Δόξα ἀνεβασμένη καὶ στὴν Ἀθήνα, ποὺ τὰ καλλιτεχνικὰ καὶ τεχνικὰ γενικὰ μέσα εἶναι τόσο πλουσιώτερα ἀπὸ τὴν ἐπαρχία, ποὺ νὰ μπορεῖ ἕνα θεατρικὸ ἔργο ν' ἀποδοθεῖ πολὺ καλλίτερα.

Οἱ ἁρμόδιοι ἂς προσέξουν τὸ καινούργιο τοῦτο θεατρικὸ ἔργο, ποὺ γεννήθηκε στὴν ἐπαρχία καὶ γιὰ τὸ ὁποῖο τόσα καλὰ λόγια ἀκούονται.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

ΤΟΥ Κ. Γ. Ι. ΦΟΥΣΑΡΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

13. - Ἐπανελθὼν εἰς Ὕδραν ἤρχισεν ἐκστρατείαν 6'. ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας του καὶ ἐμίσθωσεν πλοῖον παλεμικὸν τοῦ Καπετὰν Ἰωάννη Καραβέλα Αἰνίτη, [14] ἐλθόντος τότε ἀπὸ Τεργέστην ἐπίτηδες διὰ νὰ ὑπηρετήση τὴν πατρίδα. Ἐφοδιασθεὶς λοιπὸν μὲ τὰ ἀναγκαῖα καὶ 100 στρατιώτας, ἐκίνησε· τὴν αὴν Νοεμβρίου ἀφίχθησαν εἰς Κέαν, ὅπου εὗρεν τρία ἕτερα Κυμαϊκὰ πλοῖα, σταλλέντα παρὰ τῶν πατριωτῶν νὰ τὸν συνωδεύσουν, ὡς εἶχον τότε συνεννοηθῆ. Οἱ καλοὶ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης, καὶ ἰδίως ὁ τότε Οἰκονόμος, ὁ Κωνσταντῖνος Μπαϊρακτάρης καὶ λοιποί, τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ πολλὺν ζῆλον καὶ συνέτρεξαν μὲ τροφὰς καὶ χρήματα, ὡς τοῦτο ἐκ τῶν ἰδίων του ἀποδείξεων ἐξάγεται· (ἐξωφλήσας αὐτὰς ἀκολούθως) καὶ μὲ 50 στρατιώτας, παρακολουθὼν καὶ τὸν στρατὸν καὶ ὁ φιλόπατρις καὶ ἄοκνος Οἰκονόμος.

14. - Ἐκίνησαν ὅλοι ὁμοῦ τὴν 15 τοῦ ἰδίου δι' Εὔβοιαν. Ἔφθασαν εἰς τὰ ξερονήσια τῆς Ἐρετρίας [15], ὅπου ἐστρατοπέδευσαν διὰ νὰ συσσωματωθῶσι μὲ τοὺς κατοίκους, εὑρισκομένου τότε τοῦ Καρυστίου Ὁμὲρ Βέη εἰς τὰ χωρία τῆς Κύμης, συνάζοντος λάδια εἰς Στῆρα, καὶ τὸν Δεκέμβριον ἀποσυρθέντος διὰ Κάρυστον καὶ ἀφήσαντος μόνον 300 στρατιώτας εἰς Στῆρα.

15. - Ἐνταῦθα συνεννοήθη μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Ἀγγελῆ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐν Βρυσάκια στρατοπέδου, ὅστις τὸν ὑποχρέωσεν νὰ μεταβῆ ἐκεῖ διὰ νὰ εὐλογήση καὶ προτρέψη τὸ στρατόπεδόν του καὶ νὰ συσκεφθῶσι [16]. Ἀνεχώρησε λοιπὸν μὲ τὸν Καπετὰν Φρατζέσκον Γκλέσαν ἀπὸ Κέαν καὶ μὲ τὸν Οἰκονόμον, καὶ παραλαβὼν 50 στρατιώτας, καθότι μακρυνῆς οὔσης τῆς ἀποστάσεως, δέκα περίπου ὥρας καὶ κινδύνου ἀπαπειλοῦντος αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Χαλκιδεῖς Τούρκους ἔπρεπε νὰ ἐφοδιασθῆ καὶ νὰ ἀναχωρήση μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρακλίναντες τῆς τακτικῆς ὁδοῦ, ἥτις μόλις ἀπῆχεν ὥρας 3 μακρὰν τῆς Χαλκίδος. Καὶ μόλα ταῦτα πάλιν εἶδον αὐτοὺς οἱ Τοῦρκοι περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, οἵτινες τρέξαντες κατόπιν, φθάσαντος συγχρόνως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀγγελῆ, συνεκροτήθη μάχη πεισματώδης, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐπῆραν τρεῖς κεφαλάς, λάφυρα καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἔτρεψαν εἰς τὸ φρούριον. «Δὲν ἠμπορῶ, λέγει ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀνὴρ καὶ Ἱεράρχης ἐν τῷ αὐτογράφῳ αὐτοῦ ὑπομνήματι, νὰ ἀποσιωπήσω καὶ εἰς τὴν μάχην ταύτην τὰ πατριωτικὰ καὶ γενναῖα αἰσθήματα τοῦ πλοιάρχου Α. Κριεζῆ καὶ [τοῦ] λοιποῦ τοῦ πλοίου πληρώματος!». Τὴν τρίτην λοιπὸν ἡμέραν ἀπὸ τῆς μάχης, τακτοποιήσαντες τὰ πάντα μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ Ἀγγελῆ, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια, παραλαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν Καπετὰν Νικόλαον Κριεζῶτην [17], ἁπλοῦν μόνον τότε στρατιώτην, διὰ νὰ συναγωνισθῆ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν γενέτειάν του πατρίδα. Ἀπεσύρθησαν λοιπὸν εἰς τὸν λιμένα Ἀλιβερίου, 8 ὥρας ἀπέχοντος τῶν Στηρῶν. Ἐκεῖ τοποθετηθέντες, ἐπολιόρκησαν καὶ διὰ θαλάσσης τὴν Χαλκίδα. Τότε συνήχθησαν πάντες [οἱ] πρόκριτοι τῶν χωρίων τῆς Κύμης, στρατιῶτες αὐτόχθονες καὶ ἑτερόχθονες ὑπὲρ τοὺς 700, μὲ πολλοὺς καπετανέους, ἐξ ὧν εἷς ἦτο καὶ ὁ Βάσος Μαυροθουνιώτης ὅστις εἶχε μεταβῆ ἀπὸ [τὴν] Σμύρνην εἰς τὴν Κύμην κατὰ Αὔγουστον, καὶ τὸν ὁποῖον ἐκράτη-

(συνέχεια εἰς τὴν 7ην σελίδα)

14. Ὁ Κόκκινος (δ. π., τομ. Δ'., σελ. 102) δίνει καὶ τὸ συμφωνητικὸ τῆς ναύλωσης.

15. Θέλει νὰ πεῖ Βαθυονήσια, ὅπου φτάσανε στὶς 20 τοῦ Νοέμβρη. Βλπ. Κόκκινου, δ. π., σελ. 103.

16. Ὁ Ναθαναὴλ (δ. π, σελ. 89) ὑποστηρίζει πὼς ὁ Νεόφυτος πῆγε στὰ Βρυσάκια γιατὶ μόνος του θέλησε νὰ δεῖ τὸν Ἀγγελῆ. Συναντηθήκανε στὶς 6 τοῦ Δεκέμβρη, ἀνήμερα τοῦ Ἁγίου Νικολάου (δ. π, σελ. 33), κι ὄχι στὶς 15 τοῦ Νοέμβρη, ὅπως θέλει τὸ χειρογραφο.

17. Τ' ὄνομα τοῦ Κριεζώτη εἶτανε Νικόλαος Καραχλιάνης, λεγόταν ὅμως καὶ Βυργιώτης, γιατὶ καταγόταν ἀπ' τὸ χωριὸ Βύρα. Τὸ Κριεζώτης εἶναι παρανόμι, προερχόμενο ἀπ' τὴν τούρκικη λέξη «κριεζὼτ», ποὺ σημαίνει ἀνεξάρτητος, κι ὄχι γιατὶ καταγόταν ἀπ' τὰ Κριεζὰ τῆς Καρυστίας, ὅπως πολλοὶ λαθεμένα τὸ νομίζουν Τὸν ἀποκάλεσαν ἀργότερα ἔτσι δά, γιατὶ δὲν ἀναγνώρισε ἀρχηγὸ του τὸν Διαμαντὴ Νικόλαου, ποὺ ὁ Ἄρειος Πάγος τὸν διόρισε γενικὸ τῆς Εὔβοιας ὁπλαρχηγό. Κοίτα «Ἐτυμολογικὴν συνέχεια» στὴν ἐφημ. «Ἡ Καθημερινὴ» τῆς 21 Αὐγούστου 1939.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Γιὰ τὸ λυτρωμὸ τῶν ἀνθρώπων

Ἀνάλογα τοῦ καθενοῦ τὰ βάρη νὰ μοιράζω
γι' αὐτὸ ποὺ δὰ μπορῆ
ἕνα ἐμπνευσμένο ὁδηγητὴ σὲ κάθε τι νὰ βάζω
γιὰ νὰ μᾶς προχωρῆ.

Ἂς ἤτανε νὰ μπόραγα μὲ νόμους νὰ δαμάζω
τοὺς ἄνδρωπους σφιχτὰ
ν' ἀφιερωμένος στὸ καλό, τὸ δίκαιο νὰ διατάζω,
γερὰ καὶ δαρρετά.

Τοὺς ὀκνηροὺς νὰ μάθαινα πὼς πρέπει νὰ δουλεύουν
μὲ κόπο γιὰ ψωμὶ
αὐτοὺς ποὺ ἀνίδρωτα γλεντοῦν κι' ἀμέριμνα ἀσωτεύουν
πὼς δὲν ἔχουν τιμή.

Ὡς εἶν' ὁ μόχθος στόλισμα γι' αὐτὸν ποὺ τὸν προσφέρει
σὰν πότισμα στὴ γῆ
καὶ τὸν τεμπέλη δᾶκανα σκληρὰ πιὰ νὰν τὸ ξέρῃ
πὼς εἶναι μιὰ πληγή.

Ἀδίσταχτα τοὺς ρέμπελους χωρὶς ψωμὶ ν' ἀφίνω
στοὺς δρόμους νὰ ἐπαιτοῦν
καὶ ἀνόητους σπλαχνικοὺς στὴ φυλακὴ νὰ κλείνω
μιὰ φέτα ἂν τοὺς πετοῦν.

(Ἀπὸ τὴν «Κοινωνικὴ Συμφωνία») *Γ. Κ. Σταμπολῆς*

Φωτοπλημμύρα

Μεθυσμένα ἀπὸ τὸ φῶς τά μάτια.
Καὶ μὲς στῆς ψυχῆς τὰ μονοπάτια
τραγουδοῦν σὰν τέττιγες τά καλοκαίρια
Καὶ γελοῦν σὰ χείλη κοραισιᾶς τὰ μεσημέρια.

Πανηγύρια λές οἱ ἑλληνικὲς ἡμέρες
πλημμυρίζουν τοὺς ὀλόγλαυκους αἰδέρες
μὲ τρεμουλιαστὲς ἀχτίδων κοντυλιὲς
φτερωμένες ἀπ' τῆς θάλασσες τὶς ἀντηλιές.

Κ' οἱ νυχτιὲς γυρτὲς στὴν ἄπνοη τὴ γαλήνη
μὲ μιὰ χάρη ξελογιάστρα
πότε σ' ἄσωστα πελάγη σπέρνουν ἄστρα
πότε κάνουν ἄρμενο τὴ σελήνη.

Μεθυσμένα ἀπὸ τό φῶς τὰ μάτια.
Καὶ στὰ ξάγναντα τοῦ νοῦ μου καταρράχια
ἀραδιάζονται ὅλοι οἱ στοχασμοὶ στὰ στάχυα
ἑνωμένοι σ' ἀχτιδόδετα δεμάτια.

Μιχ. Γ. Πετρίδης

Πασχαλιὰ

Πασχαλιά μου τ' ἄρωμά σου μοὺ θυμίζει περασμένα
παιδικὲς τρελλὲς ἐλπίδες, παιδικῶν καιρῶν χαρές
μοὺ ξυπνάει μύριους πόδους, μύρια ὀνείρατα σβυσμένα
καὶ μὲ φέρνει πίσω πάλι στὶς παιδιάτικες χαρές

Πασχαλιά μου ἡ θύμησή σου πόσα δάκρυα μοῦ φέρνει
πόσα γέλοια καὶ τραγούδια μούρχονται ξανὰ στὸ νοῦ
τὰ παιδιάτικα τὰ χρόνια πόσο γρήγορα τά παίρνει
ὁ ἀλύπητος ὁ χρόνος καὶ σκορπίζει τὰ παντοῦ.

Πασχαλιά μου ὁ ἐρχομός σου στοὺς θλιμμένους τούτους [χρόνους
μιὰ παρηγοριὰ μοὺ δίνει πῶς δαρδῆ ξανὰ ἡ χαρὰ
καὶ τὰ γέλοια δάρδουν πάλι, θὰ ξεχάσουμε τοὺς πόνους
μιὰ μονάχα στενοχώρια..... πιὰ δὲ θάμαστε παιδιά.

Δέλης Δηδᾶς

Τ' ἀνοιξιάτικο τρεχαντήρι

"Ανοιξη! Μόλις ξέσπασε τοῦ φθινοπώρου ἡ μπόρα
Κ' ἐγὼ τὸ τρεχαντῆρι σου νειρεύομαι ἀπὸ τώρα
Ν' ἀράζῃ στὸ λιμάνι μας, μὲ τ' ἄρμεν ἀνδισμένα,
Πλάϊ στὰ καΐκια τὰ φτωχὰ τὰ θαλασσοδαρμένα.

Νὰ φέρῃς τὸν αἰθέριο ἀχὸ τοῦ ἀφροῦ στὰ ὑγρὰ χαλίκια,
Γύρω στὰ βράχια, πράσινο στεφάνι τους τὰ φύκια,
Καὶ γιὰ τοὺς ἴσκιους ποὺ περνοῦν ἢ μένουν στ' ἀκρογιάλι
Νὰ φέρῃς ἀπ' τὴ Βενετιὰ τὸ πιὸ λαμπρὸ κρουστάλλι.

Στὰ δέντρα ποὺ δρηνοῦν βραχνά, στοῦ κάμπου τὴ μαυρίλα
Νὰ φέρῃς γέλια ἐρωτικὰ στὰ νιόφυτρά τους φύλλα
Μέσα στὰ ρόδα τοὐρανοῦ στὸ φῶς τοῦ "Αποσπερίτη,
Κ' ἐμένα μιὰ μικρὴ φωλιὰ χελιδονιῶν στὸ σπίτι.

Δάμπρος Πορφύρας

Ἀναπλιώτικο

Τὰ "νικελάκια,,

Θυμᾶμαι τὰ πρωτόθγαλτα,
παληὰ νομισματάκια:
"Ασπρα - κατάσπρα, ὁλόλαμπρα.
Μικρούλια "νικελάκια,,.
Ῥούβαλης Κώστας σκοπευτής,
Γείτονας καὶ συμμαθητής,
Στὸ **,,λάστιχό,,** του τάβαζε·
Σημάδευε,
Καὶ σκότωνε πουλάκια...

Ἀ. Ἀναπλιώτης

Ἀνδρογύνου εἰδύλλιον

Σὰν πρωτοερωτευθήκανε - ὤ! ἐρωτικὸ καμίνι! -
μιλοῦσε ἐκεῖνος τρυφερὰ καὶ ἄκουε ν' ἐκείνη.
Καὶ σὰν ἀρραβωνιάστικαν - ὤ! γλύκα ἡ κάθε φράση! -
μιλοῦσ' Ἐκείνη κι' ἄκουε ἐκεῖνος ἐν ἐκτάσει!.
Μὰ ἀφότου παντρετήκανε ὤ! θάσανα καὶ ὦ πόνοι! -
φωνάζουνε καὶ δυὸ μαζὶ κι' ἀκοῦνε οἱ γειτόνοι!.

Κώστας Σκόκος

Ἀναστάσιμο

Πάλι Ἀνάσταση γιορτιάζεται
τοῦ Μεγάλου λυτρωτὴ
—ὅλα γύρω στολισμένα
καὶ ἡ φύση ὀνειρευτή.

Πάλι οἱ κάμποι πρασινίζουν
καὶ τὰ φύτρα ὅλ' ἀνδισμένα,
μὲ τῆς γῆς μας τὰ λουλούδια
μ' ἅγια μύρα μυρωμένα.

Ἀντρέας Ζῶντος

Νεόδμητον Ξενοδοχεῖον "ΑΝΕΣΙΣ,,
Ἐν Λουτροῖς Αἰδηψοῦ
ἔναντι λουτρικοῦ καταστήματος Ἀγ. Ἀνάργυροι
Πληροφορίαι παρὰ τῷ ἰδιοκτήτῃ Ἰατρῷ
κ. Γ. ΔΟΥΣΤΑΜΠΑΝΗ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Σ. Γκολβάνεφ - Ἀνάγια: *"Πελαργοφωλιά,, μετάφραση* **Ἀλέκου Χ. Φίτσιου** - *Ἀθῆνα, 1946*.

Γραμμένη ἡ «Πελαργοφωλιὰ» ἀπὸ τὸν δεξιοτέχνη ἀντιπρόσωπο τῆς Ἀνδολουσίας στὴν Βασιλικὴ Ἱσπανικὴ Ἀκαδημία καὶ Πρόεδρο τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Σὰν Τέλμο, εἶχε τὴν τύχη νὰ μεταφραστεῖ ἀπ᾽ἕναν καλὸ κάτοχο τῆς ἱσπανικῆς κι᾽ αἰσθαντικὸ—αἰσθηματικὸ ἕλληνα τὸν κ. Ἀλέκο Φίτσιο, ποὺ κατόρθωσε νὰ μᾶς ἀποδώσει τὰ αἰσθήματα τῶν Ἡρώων τοῦ συγγραφέα καὶ νὰ μᾶς μεταφέρνει, μὲ τὸ διάβασμα τούτου τοῦ βιβλίου, στὴν ποιητικὴ χώρα τῶν πλέον παραδόξων ἐρώτων. Κεῖ, ποῦ ὁ ρωμαντισμὸς μὲ τὸν ἱπποτισμὸ μαζῆ ἐξακολουθοῦν νὰ βασιλεύουν καὶ στὶς μέρες μας.

Ἡ μετάφραση τῆς "Πελαργοφωλιᾶς,, (τὶ ὡραῖος, ἀλήθεια, ποιητικὸς τίτλος) ἀποτελεῖται ἀπὸ 296 σελίδες καὶ εἶναι προλογισμένη ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ νεοελληνικοῦ μυθιστορήματος, Ἀκαδημαϊκὸ κ. Γρηγ. Ξενόπουλο, ποὺ ὑποστηρίζει πὼς εἶναι καθαυτὸ μυθιστόρημα, ρομάντσο κι᾽ ἂς τὴν ὀνομάζει, ὁ συγγραφέας του Νουβέλα. "Ἡ ἠθογραφία σ᾽ αὐτὸ τὸ ἔργο (σημειώνει) ἁμιλλᾶται μὲ τὴν ψυχογραφία. Οἱ παθητικὲς δραματικὲς σκηνὲς ἐναλλάσσονται μὲ τὶς φαιδρές, τὶς ἀστεῖες. Καὶ σὲ κάθε σχεδὸν σελίδα ὑπάρχουν οἱ ὑπαινιγμοὶ ἀπὸ τὴν ἱσπανικὴ ἱστορία καὶ τὴ λογοτεχνία,,.

Ὅλο τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο σὲ ἐπιστολές, ποὺ ἡ "Τόνη,, ἕνα κορίτσι γεμάτο ζωή, πνεῦμα καὶ περιπέτειες στέλνει στὴ "Ροζαρίτα,,. Σὲ μιὰ ἀπ᾽ αὐτὲς γράφει καὶ τοῦτα:

"Οἱ ἀγάπες μέχρι θανάτου μένουν μόνον ὡς παράδειγμα τῶν φιλοσόφων, ὑλικὸ γιὰ διηγήματα, δράματα κι᾽ ὑποθέσεις γιὰ μυθιστορήματα. Ἡ ζωὴ ἔχει τὶς ἀλλαγές της τὴν ρευστότητά της τὶς πυρετώδεις ἐντυπώσεις καὶ θορυβώδεις ποικιλίες...,, "...θὰ ἤμουνα ἡ ἀφόρητη, ἀμίμητη σὲ χειρονομίες, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ κορύφωμα τῆς τρέλλας, ἄξια νὰ ὑμνηθεῖ ἀπ᾽ τὴ μοῦσα τῶν ποιητῶν. Ἀλλά, μπά! Οἱ ποιητές... πὼς νὰ σοῦ τὸ πῶ;... ὅλοι μαζῆ δὲν ἔχουν μιᾶς δεκάρας μυαλό,,.

Τὸ μεγάλο πλεονέκτημα τῆς μεταφράσεως τῆς "Πελαργοφωλιᾶς,, εἶναι ποὺ ὁ κ. Φίτσιος (ποὺ φαίνεται νὰ εἶναι καλὸς Ἱσπανομαθὴς) μᾶς δημιουργεῖ μ᾽ αὐτήν του τὴν ἐργασία ἀτμόσφαιρα τοῦ ἔργου. Ἀτμόσφαιρα ὅλως διόλου ἱσπανική. Καὶ μᾶς κάνει, ἔτσι, διαβάζοντας τὸ βιβλίο αὐτό, νὰ περνᾶμε δυὸ ὧρες μέσα στὴ χώρα, ποὺ (τὸ ξαναλέμε αὐτὸ) μ᾽ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα, τοὺς τελευταίους πολέμους καὶ τὸν ὑλικὸ πολιτισμό, ποὺ πάει νὰ μᾶς κατακλύσει, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει μιὰ ζωὴ ποιητική.

Ζ.

Ὀδυσσέα Κ. Ἐξαρχάκη: "*Λυρικὸ Δίπτυχο,, Ἀθήνα, 1947*.

Ὁ νέος ποιητής μας, ποὺ δὲν εἶναι ἄγνωστος στοὺς ἀναγνῶστες τούτου τοῦ περιοδικοῦ, μᾶς δίνει σὲ δυὸ (πολὺ καλαίσθητα φανερωμένες) πτυχές του, κάμποσα ἀξιοπρόσεχτα τραγούδια του, γραμμένα πάνω στὸν τόνο τῆς βαθειὰς μελαγχολίας, ποὺ τὸν διακρίνει, καὶ ποὺ μᾶς ὑπόσχονται, οἱ δύο αὐτὲς πτυχές του, πάρα πολλά.

Ἡ πρώτη πτυχή του, σᾶν πιὸ καλοδουλεμένη, ἱκανοποιεῖ περισσότερο τὸν διαβαστῆ τοῦ ποιητῆ καὶ τὴν δι βάζει πιὸ πολὺ ἐνδιαφέρο.

Ἀπ᾽ αὐτὴ μεταφέρουμε ἐδῶ τὴ "Χειμωνιάτικ Νύχτα,,.

"Σβηστὲς οἱ λάμπες τ᾽ οὐρανοῦ τὸ σταυροδρόμι·
μῆτε ἀνεπνιὰ—Κι᾽ ἡ νύχτα σφίγγει σὰ θηλειά...
Σύννεφα ἀσάλεφτα σὲ κρύσταλλου ἀγκαλιὰ
κι᾽ ἔρημοι οἱ δρόμοι·
Σκοτάδι ἀκίνητο. Μαρμάρωσε στὰ μάκρη
τ᾽ ὅραμα ἀνάερο τῆς φυγῆς. Καὶ μιὰ ἀστραπὴ
σβήστηκε πρὶν ἀνάψει μέσα στὴ σιωπή...
Ὥς καὶ τὸ δάκρυ.
κάποιας ψυχῆς ποὺ παραδέρνει ἀπὸ τὴν τύψη,
δῶρο πικρὸ τοῦ ἐξαγνισμοῦ τὴν προσμονή,
προτοῦ ν᾽ ἀνοίξουν τῆς ἀγάπης οἱ κρουνοί,
στὰ ἀσύνορα ὕψη.
Μετέωρο ἐστάθη. Κι᾽ εἶναι ἡ νύχτα ἀκόμη τόση,
μὲ τὶς ἀγρύπνιας τὰ φτερὰ τὰ τριφυλά,
ποὺ λέω πὼς ἔπαψε κι᾽ ὁ χρόνος νὰ κυλᾶ.
Θὰ ξημερώσει ...

Ὁ κ. Ἐξαρχάκης αἰσθάνεται πονεῖ κι᾽ ἐμπνέεται. Ἀ σήμερα δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσει ἀκόμα καλὰ τὸ σύνε τῆς ποιητικῆς τέχνης (γιατὶ ἐκεῖ ὑπάρχει τὸ πᾶν) θὰ μπο σει, μὲ τὴ ζέση του, νὰ τὸ κάμει αὐτὸ ἀναμφίβολα αὔρι

Καὶ τότε δὲν θὰ μᾶς δώσει μόνο ἔργο ἐμπνευσης μ καὶ τέχνης ὁλοκληρωμένης.

Ζ.

Ἀντιγόνη Πετράκη, *"Δεύτερες Ψυχές,, Διηγήματ*

«Τὸν χειμῶνα τοῦ 1642—1943, ἡ Γερμανία ἔκανε τ πρῶτο γονάτισμα, μπροστὰ στὸν μελλούμενο θρίαμβο τ συμμαχικῶν ὅπλων.»

. . . . . .

"Αὐτὴ τὴν ἐποχή, δύο φίλες ταξίδευαν πρὸς τὴν Γε μανικὴ πρωτεύουσα. Ἡ μιὰ ἦταν Βιεννέζα, ἀπὸ τὶς ἀδυ λωτες Αὐστριακὲς ψυχές, καὶ ἡ ἄλλη Ἑλληνίδα . . . .

"Δεκάξη ὧρες ταξίδευαν μοιραζόμενες τὴ μοναδικὴ ση ποὺ εἶχαν ἐξοικονομήσει. Κόντευαν νὰ φτάσουν. Εἶν ἀρχὲς τοῦ Μάρτη. Οἱ δυὸ φίλες στὸ παράθυρο τοῦ τραίν παρακολουθοῦσαν σκεφτικὲς τὴν πορεία του μέσα στὴ χι νισμένη ἔκταση. Θὰ "πετύχουν ἄρα γε τὸ σκοπό τους;,,

"—Κύτταξε—εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ Βιεννέζα στὴ φίλ της, νάτο, τὸ Βερολῖνο, δὲν ξέρεις μὲ τί κόπο πάω τώρ ἐκεῖ—ἂν δὲν ἦταν ἀνάγκη... Τὸ μισῶ, θαρρῶ πὼς πά σὲ φυλακή. Καὶ εἶναι φυλακή, ἀπάντησε ἡ Ἑλληνίδα. Μὰ ἔννοια σου, θὰ γκρεμιστῆ συθέμελα αὐτὴ ἡ φυλακή.

"Νὰ τὸ περίγυρω γκρεμίστηκε κιόλας. Κοιτάχτηκα μ᾽ εὐχαρίστηση στὰ μάτια ἐνῶ τὸ τραῖνο ἄφινε πίσω τ τὰ ἐρείπια.

"-Ἀπὸ τὶς λεύτερες αὐτὲς ψυχές, ποὔχαν ἀδελφωθ τόσον ἁρμονικὰ στὴν ξένη χώρα ὥρμήθηκα κι᾽ ἔγραψα τ κομμάτια αὐτά,,.

Τοῦτα ὅλα (μὲ μικρὲς παραλείψεις, ποὺ κάναμε) μᾶς τ λέει ἡ Δνὶς Ἀντιγόνη Πετράκη στὸν πρόλογο τῶν διηγ μάτων της. Αὐτή, λοιπόν, τὴ βάση εἶχε γιὰ θέμα της κ αὐτὸ τὸ πατριωτικὸ ὑλικὸ χρησιμοποίησε γιὰ τὸ χτίσι τοῦ ἔργου της.

Ἡ "Δύναμη τῆς ψυχῆς,, ποὺ εἶναι, τὸ καλλίτερο κα

τὸ πρῶτο τῆς συλλογῆς διήγημα, εἶναι ὁλόψυχα ἐμπευσμέ ο ἀπὸ δυὸ ἀδελφὲς ψυχές, ποὺ ἅγιοι σκοποὶ ἀπελευθερω τικοὶ τὶς φέρνουν σὲ μιὰ ἐμπόλεμη μεγάλη χώρα φανατικὰ ἐχθρική, κι᾽ εἶναι γραμμένο μ᾽ ἀληθινὴ δύναμη ψυχῆς. Δύναμη ποὺ ἀπόλυτα νὰ δικαιολογεῖ τὸν τίτλο του.

Σ᾽ ἀνάλογο τόνο εἶναι γραμμένο καὶ τὸ δεύτερο τῆς συλλογῆς διήγημα: ἡ "Μάνα,, ποὺ φασκιώνοντας τὸ μωρό της τοῦ λέει: "Μὴ κλαῖς ψυχούλα μου, ἄκου τὸ κανόνι! Καὶ σὺ κάποτε θὰ βρεθεῖς σ᾽ ἕνα πανηγύρι τέτοιο, ποὺ δίνει καὶ πέρνει τὸ κανονίδι, ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν βάλει γνώση. Τώρα ἐκεῖ ἔναι ὁ πατέρας σου.

Ἀκολουθοῦνε τ᾽ "Ἀγρίμι,, ἡ "Ἀπολύτρωση,, "Στὴν Ἀμμουδιά,, καὶ ὁ "Γυρισμός,, Διηγήματα γραμμένα πάνω σ᾽ ἄλλα θέματα ἀλλὰ μὲ μαστοριὰ καλοφτιαγμένα, ποῦ ὄχι μόνο νὰ μὴ κουράζουν τὸν ἀναγνώστη, ἀλλὰ νὰ τὸν κρατοῦν ἔτσι, ποῦ, ἅμα ἀρχίσει νὰ τὰ διαβάσει νὰ μὴ θέλει νὰ τὰ ἀφίσει ἂν δὲν τὰ τελειώσει. Κι᾽ αὐτὸ νομίζουμε πὼς εἶναι τὸ μεγαλύτερο κέρδος τῆς διηγηματογράφου μας.

Ζ.

Στὸ προσεχὲς
Κρίσεις γιὰ τὰ βιβλία τῶν κ. κ. Ἄλκη Κωτσάκη "Οἱ Κατακτητές,, Γιάννη Τρίκκη "Μυστικὲς ὁμιλίες,, καὶ Τάσου Μιχαλακέα "Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας,,.

ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

(συνέχεια ἐκ τῆς 4ης σελίδος)

σαν οἱ Κυμαῖοι μισωτὸν καπετάνιον ἀπάνω εἰς τὴν φρουρὰν τους, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχον λάβει φήμην οἱ Μαυροβουνιῶτες. Ἐπειδὴ δὲ αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, τὰς ὁποίας εἶχον, δὲν ἦσαν ἀνάλογοι ἀπέναντι τῆς δυνάμεως τοῦ ἐχθροῦ, ἡ τότε διωριοθεῖσα δεκαμελὴς ἐπιτροπὴ ἀπέστειλε μίαν τριμελῆ ἐπιτροπὴν εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, ἵνα εὑροῦσα (ἕνα) ἐκ τῶν παλαιῶν ἀρχηγῶν μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν στρατιωτῶν, μισθώσῃ αὐτούς, καὶ συσσωματωθέντων ὅλων ὁμοῦ κινήσουν τὴν κατὰ τῆς Καρύστου ἐκστρατείαν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, συνισταμένη ἀπὸ τὸν Οἰκονόμον καὶ δύο ἄλλους Ντζιώτας καὶ 2 Κουμιώτας, ἐστάλη εἰς Θήβας· ἐκεῖ, πληροφορηθεῖσα ὅτι ὅλοι οἱ Καπετανέοι ἦσαν εἰς γενικὴν συνάθροισιν εἰς Ἄμφισσαν, ἥτις σκοπὸν εἶχε τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσυστήθη ὁ Ἄρειος Πάγος, μετέβη εἰς Ἀθήνας. Ἐκεῖ, εὑροῦσα τὸν Μπεζαντὲ Ἠλίαν Μαυρομιχάλην, ἐσυμφώνησε μετ᾽ αὐτοῦ νὰ μεταβῇ εἰς Κάρυστον μεθ᾽ ὅσων ἠδύνατο στρατιωτῶν πρὸς 40 γρόσια τὸν μῆνα, ὡς Ἀρχηγὸς ὅλων τῶν στρατευμάτων· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

(Συνεχίζεται)

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

—«**Ἑταιρίαν Γραμμάτων**» Πάτρας. Εὐχαρίστως ἀνταπεκρίθημεν εἰς τὴν παράκλησίν σας.

—Κον **Εὐάγγελον Ἰωάννου**, ἀνθηγόν. Τὸ βιβλιοπωλεῖον Κολλάρου μᾶς διεβίβασεν λίαν προθύμως τὴν ἐπιστολήν σας κι᾽ εὐθὺς ἀμέσως, σᾶς ἐστείλαμεν φύλλον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμὰ καὶ διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀποστολὴν τῆς συνδρομῆς σας.

—Κον **Ἰω. Χαραρᾶν**, Χαλκίδα. Ἐλάβαμεν τὴν ἐκ 10 000 δραχμῶν ἐτησίαν συνδρομὴν Σας καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ὁλόθερμα διὰ τὸ ἐπιδεικνυόμενον πάντοτε ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον Σας πρὸς τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

— Τὸ νέον Δ. Σ. τοῦ «Συνδέσμου Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν» κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς: Γ. Σταμπολῆς πρόεδρος, Φ. Γιοφύλλης ἀντιπρόεδρος, Γ. Ἀμπάτης γεν γραμματεύς, Η. Μάλλωσης ταμίας, Π. Κατσέλης ἔφορος καὶ Γ. Δημητριάδης, Τ. Λάππας, Μ. Λιγίζος, Γ. Πιερίδης, Ν. Παπαγεωργίου, καὶ Γ. Χονδρογιάννης σύμβουλοι.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ & ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ»

Τεύχη 474 καὶ 475, 1 καὶ 15 Ἀπριλίου 1947. Στὰ τεύχη ταῦτα σημειώνουμε τὴν πλούσια, ὅπως πάντα, συνεργασία τοῦ περιοδικοῦ τούτου, τὴν παρακολούθηση γενικὰ τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου μας κι᾽ ἐνδιαφέροντα ἄρθρα καὶ σημειώματα, πάνω στὰ «προβλήματα κι᾽ ἐρωτήματα» ποὺ θέτει ὁ διευθυντής του κ. Πέτρος Χάρης. Ξεχωριστὰ μνημονεύουμε ἕνα σύντομο, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸ σημείωμα τοῦ κ. Χάρη γιὰ τὸν κ. Μ. Κανελλῆ, ἀπ᾽ ἀφορμὴ ἑνὸς γράμματος τοῦ τελευταίου στὴν ἐφημ. «Ἑλληνικὸν Αἷμα» ποὺ βλέπει τὸ φῶς καὶ στὸ τεῦχος 474/1-4-47 τῆς «Νέας Ἑστίας».

Η «ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρο τὸ τεῦχος, ποὺ κυκλοφόρησε τὸν Μάρτη, ἀριθ. 7-13, τῆς «Διαπλάσεως». Ἡ εἰκονογράφησή του ἀριστουργηματικὴ καὶ ἡ ὕλη του πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Σημειώνουμε ἰδιαίτερα τὴν «*Ἅγια Μέρα*» τοῦ Χρ. Ε. Ἀγγελομάτη, τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Φαίδωνος (Γρηγ. Ξενοπούλου) τὴν συνεργασία τοῦ Κλ. Παράσχου, τῆς Γ. Ταρσούλη καὶ τόσων ἄλλων ἀκόμη διαλεχτῶν συνεργατῶν τοῦ περιοδικοῦ.

«ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΖΑΚΥΝΘΟΥ»

Στὴν Ζάκυνθο ἐξεδόθη τὸ πρῶτο, μὲ τὸ πάρα πάνω τίτλο, φύλλο, τοῦ μηνιαίου θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ τοῦ νησιοῦ. Ὀργανον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ζακύνθου, τῆς ὁποίας περιγράφει καὶ τὴν καθόλου κίνηση.

«ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ»

Εἶναι τὸ καινούργιο περιοδικό, ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ κλείσει μέσα στὶς σελίδες του τὴν ποίηση ὅλου τοῦ κόσμου στὶς πιὸ διαλεχτὲς κι᾽ αἰσθητικὲς μεταφράσεις. Τὸ πρῶτο του φύλλο κυκλοφόρησε τὸν περασμένο Μάρτη κι᾽ εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρο. Εἶναι ὅτι πραγματικὸ μᾶς ἔλειπε.

«ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΦΥΛΛΑ»

Ἄλλο νέο λογοτεχνικὸ περιοδικὸ τῶν κ. κ. Γ. Κ. Παπαγεωργίου καὶ Θ. Ἀλιβεργιώτη, ποῦ εἶδε τὸ φῶς τὸν τρέχοντα Ἀπρίλη. Σεμνὸ καλαίσθητο καὶ μὲ πολλὲς ὑποσχέσεις.

«ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»

Ἀπὸ τὸ τεῦχος Μάρτη - Ἀπρίλη, Ἀρ. 141-142 ξεχωρίζουμε ἰδιαίτερα ἄρθρο τοῦ Διευθυντοῦ των κ. Κώστα Προύση γιὰ τὸν ἱδρυθέντα στὴν Λευκοσία «Ἑλληνικὸν πνευματικὸν ὅμιλον Κύπρου». κριτικὴ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Κ. Σπυριδάκη, ἐπίγραμμα τοῦ Πέτρου Μάγνη, συνεργασία τοῦ Ἄλκη Θρύλου, τοῦ Κλ. Παράσχου, τοῦ Νικ. Κρανιδιώτη καὶ πολλῶν ἄλλων διαλεχτῶν συνεργατῶν τοῦ θαυμάσιου τούτου περιοδικοῦ.

«ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ»

Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα τοῦ διαλεχτοῦ τούτου εἰδικοῦ περιοδικοῦ - τεῦχος Ἀπριλίου - σημειώνουμε ἰδιαίτερα ἐντυπώσεις τοῦ κ. Σπύρου Μεταξᾶ ἀπ᾽ τὴν Ρόδον καὶ πολλὲς ἄλλες διαλεχτὲς συνεργασίες μαζῆ μὲ τὰ ἐπίκαιρα καὶ χαρακτηρηστικὰ σημειώματα τῆς Διευθύνσεως καὶ συντάξεώς του.

Στὰ «*Μακεδονικὰ Γράμματα*»: τεῦχος 5 - 6, σημειώ-

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἰδιοκτήτης: Ἀντρέας Ζῶντος

Γραφεῖον: Ὁδὸς Φαβιέρου 7 - Ἀθῆναι

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἑξαμηνία δραχ. 3.000 — Ἐτησία δραχ. 6.000.

Δῆμοι, Κοινότητες, Τράπεζες, διάφ. ὀργανισμοὶ δρ. 12.000

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Ὁλόκληρος σελὶς δραχ. 100.000, 1)2 δραχ. 60.000, 1)4 δραχ. 30.000.—Διὰ περισσοτέρας τῆς μιᾶς δημοσιεύσεις, ὡς καὶ διὰ μικροτέρας καταχωρήσεις, ἐπιστημονικὰς εἰδοποιήσεις, ἀγγελίας κ.τ.λ. ἰδιαιτέρα συμφωνία.

Ἀμερικῆς ἐτησία δολλάρια 5

Γράμματα, ἐμβάσματα, ἔντυπα, συνεργασίες κ.λ.π.
Πρὸς τὸν κ. **Ἀντρέαν Ζῶντον** — Φαβιέρου 7 - Ἀθήνας

Γενικὸς οἰκονομικὸς Ἀντιπρόσωπος δι' ὁλόκληρον τὴν Εὔβοιαν: **Γεώργιος Κ. Σκούρας** — Δικηγόρος, Ἀβάντων 6 — Χαλκὶς

Ἀντιπρόσωπος Πύργου Ἠλείας: **Τάκης Δόξας**

» Βόλου: **Λευτέρης Πορτοκάλογλου**

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 500.—

νουμε φιλολογικὴ καὶ λογοτεχνικὴ κριτικὴ τοῦ Π. Σπαδωνίδη, τὴν συνεργασία τῶν κ. κ. Κ. Μαρινάκη, Τ. Γκοσιοπούλου, Α Πωγωνίτη κ.ἄ.

Στὴν «*Ἑλλάδα μας*»: τεῦχος 17-18 Μαρτίου 1947, βλέπουμε τὴν κίνηση γύρω ἀπὸ τὰ Σαββατόβραδα τ Τρίκκη καὶ συνεργασία τῶν κ. κ. Μιχάλη Τόμπρου, Χρ. Τσαπάλα, Μαρίνου Βαλιάνου κ.ἄ.

Στὴ «*Φωνὴ τῶν Συνεταιρισμῶν*»: φύλλο 13, 16-31 Μαρτίου, ἀρθρογραφία τοῦ προσωρ. διευθυντοῦ της κ. Ἰω. Ἀφεντάκη, πλούσιο φωτογραφικὸ ρεπορτὰζ ἀπὸ τὴ παράδοση τῆς σημαίας τοῦ διεθνοῦς συνεργατισμοῦ εἰς τὴν Πανελλήνιον Συνομοσπονδία Ε. Γ. Συνεταιρισμῶν καὶ πολλὲς ἄλλες ἐνδιαφέρουσες συνεργασίες.

Στὸ «*Συνεταιρικὸν Δελτίον*»: τεῦχος 16: Νευρώδης ἀρθρογραφία τοῦ παλαιμάχου συνεταιριστὴ κ. Γ. Σαμαροπούλου, γιὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ τὴν ἀνοικοδόμηση, τὸ Γ΄ ἄρθρο τοῦ κ. Θ. Καράμπελα γιὰ τὰ ἄλυτα ἀκόμα προβλήματα τῶν συνεταιριστικῶν ὑπαλλήλων, συνεταιριστικὴ ζωὴ καὶ κίνηση καὶ πολλὲς ἄλλες ἐνδιαφέρουσες συνεργασίες.

Στὴν ἑβδομαδιαῖα «*Μεσσηνία*»: φύλλον 21-4-1947. Ἐγκωμιαστικὸ σημείωμα τοῦ Διευθυντοῦ της κ. Κ. Χρυσομάλλη, γιὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας βράβευση τῆς ἡμισυμπολίτιδος τῆς Καλαμάτας, κ. Βαρβάρας Θεοδωροπούλου—Λειβαδᾶ.

Στὴν «*Ἠχὼ τῆς Μεσσηνίας*»: φύλλο 10 Ἀπριλίου. Ἄρθρον τοῦ διευθυντοῦ της κ. Δ. Βογοπούλου γιὰ τὸν ἀπελθόντα νικητὴν Βασιλέα καὶ περισπούδαστο ἱστορικὸ σημείωμα τοῦ ἀποβιώσαντος ἐσχάτως καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γιάννη Ἀποστολάκη, γιὰ τὸ ἑλληνικὸν κίνημα πρὸ καὶ μετὰ τὸ Ναυαρῖνο.

ΕΥΒΟΪΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

—Ἰδιαιτέρως συνιστῶμεν τὸ εἰς τὸ "Π. Βῆμα„ δημοσιευθ ἄρθρον τοῦ ἐμποροβιομηχάνου κ. Α. Σταϊκίδη μὲ τὸν τίτλο "Ἡ Χαλκὶς ὡς Ἐμπορικὸν Κέντρον„. Τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμε ὡς ὑποδείξεις μιᾶς προπολεμικῆς ἐπιτροπῆς, εἶναι πλέον ἢ ὀρθ καὶ νομίζομεν πὼς ἐπέστη ὁ καιρός νὰ ξαναμελετηθοῦν, νὰ ἀν προσαρμοσθοῦν μὲ τὰς νέας ἀνάγκας τῆς Εὐβοϊκῆς Πρωτευούσ καὶ νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν τώρα μὲ τὸ γενικὸν πρόγραμ τῆς ἀνοικοδομήσεως.

—Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ νομοῦ ἃς κρατήσουν καλὴν σημεία σιν καὶ ἃς ἐνεργήσουν σχετικῶς.

—Ἡ Χαλκιδα, καὶ γενικώτερα ἡ Εὔβοια, εἶναι ἄξια τῆ καλλιτέρας τύχης, δι' αὐτὸ καὶ ἡ κάθε ὑπέρ αὐτῆς ἐνέργεια ἀξ ζει τὸν κόπον.

—Τὸ Σημείωμα τοῦ "Εὐβοϊκοῦ Κήρυκος„ ἐν σχέσει μὲ τὴ ἐπαναφορὰν τῶν ἀρχαιοτήτων Χαλκίδος εἰς τὸ φῶς, ἀπὸ τὸ σκο τάδι, ποὺ ὁ πόλεμος μᾶς ὑποχρέωσεν νὰ τὰς κρύψωμεν, εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς παρὰ τῶν ἁρμοδίων.

—Ἡ Χαλκὶς κατ' ἐξοχὴν Τουριστικὴ πόλις, δὲν ἠμπορεῖ ν κρύβει ἀκόμη,—δύο χρόνια μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου—εἰς τ ἔγκατα τῆς γῆς τοὺς ἀρχαιολογικούς της θησαρούς.

—Οἱ Εὐβοεῖς βουλευταὶ ἃς ἐνοχλήσουν ἐπιμόνως τὸν ἁρμ διον Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ ἐνθυμηθῆ, εἰς τὸ σημεῖον τοῦ το, καὶ τὸ ἱστορικὸν Γριπονῆσι.

—Ἡ ὑποστηριχθεῖσα καὶ ἀπὸ τοῦ Βήματος τῆς βουλῆς ὑπ τοῦ πρώην ὑπουργοῦ καὶ βουλευτοῦ κ. Α. Κακαρᾶ αἰτ ις τῶν γονέων καὶ κ δεμόνων Χαλκίδος περὶ ὑπαγωγῆς τῆς Μ. Ἐκπα δεύσεως τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας, εἰς τὴν Γεν. Ἐπιθεώρησιν Ἀττικο βοιωτίας, δικαιοτάτη, πρέπει νὰ την λάβη σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ συντόμως νὰ ἐκδόση τὴν σχετ κὴν ἀπόφασίν του.

—Στ' Ἀμπέλια τῆς Χαλκίδος ἀπεβίωσεν ἕνα ἀπὸ τὰ καλλ τερα κοινωνικὰ στελέχη τῆς Εὐβοίας: Ὁ Τάκης Γεωργιάδης Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς γνωστῆς Ἐμποροβιομηχανίας κ Τραπέζης «Β. Γεωργιάδης».

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» συλλυποῦνται θερμὰ τοὺς οἰκείου καὶ συγγενεῖς του.

ΛΙΜΑΝΙΑ

Θύμημα στὸν Ἀλέκο Τ

Στὸ γκρίζο φῶς τῆς μέρας, ποῦρχεται τὸ κουρασμένο βλέμ μα ξάνοιξε, ἀδελφέ, καὶ τὴν ἀσάλεφτη τοῦ πόρτου θάλασσα γέψου. Γυμνὴ τὴν ἀκοὴ ὄρθωσε νὰ γιομίσει ὁ κόσμος σου ἀπ τὸ δόρυβο τῆς γαλάζιας κάποτε τούτης πολιτείας.

Βλέπεις; Οἱ μετάλλινοι γερανοὶ τῆς προκυμαίας σηκώνου τὰ τετράγωνα φορτία τῶν σταματημένων καραβιῶν κι' οἱ μη χανὲς ἀγκομαχοῦν κάτω ἀπ' τ' ἀνδρώπινο χέρι γιὰ ν' ἀλαφρ νουν τὰ μπάρκα.

Τὰ βουβὰ καὶ παρόμοια μπλόκια μάταια δίνουνται ν' ἀνα κουφίσουν τὶς περήφανες σιλουέττες τῶν βαποριῶν. Κι' οἱ γυ ναῖκες τῆς νύχτας τραγικὰ κομματιάζουν τὴ ναυτικὴ νοσταλ γία καὶ δὲ σβύνουν ποτὲ τοὺς καϋμούς. Κι' ἀπελπίζουν τοὺς καϋμούς.

Νὰ πρέπει ἡ λήθη λοιπόν, στὸν ποιητὴ τῆς δειλινῆς ἠρε μίας, ποὺ καθισμένος πάνω στὸ μῶλο τῆς ἀνατολῆς λεφτέρωνε τοὺς γλάρους στὴ λύτρωση; Μὴ τάχα μάταιος ὁ πόδος τοῦ ταξιδιώτη τοῦ πόντου, ποὺ ξημέρωνε χτὲς μὲ τὴν εὐλαβική προσευχὴ γιὰ ἕνα ἄραγμα, ποὺ θὰ πλήρωνε τὴν ψυχὴ μὲ χρυ σὴ πραγματικότητα. Καὶ τὸ ἐφηβικὸ εἰκόνισμα τοῦ παρθένου λιμανιοῦ τῆς Ἰθάκης ἔπαψε νὰ προσμένει στοργικὰ τὶς ἀνασε μιὲς τοῦ Ὀδυσιακοῦ νόστου;

Σβῦσαν ὁλότελα οἱ καρτερίες κι' οἱ ὑπομονές; Στέγνω σαν τὰ δάκρυα τῆς ἀπαντοχῆς; Καὶ πίσω ἐκεῖ ἀπ' τὰ παραθύ ρια τῆς ἀκρογιαλιᾶς δὲν ἐπιμένουν μὲ πίστη οἱ ἀγνὲς παρα κλήσεις τῆς μάννας, ἡ ἀναμονὴ τῆς καλῆς ἀδελφῆς, τὰ ξαν θὰ ὀνείρατα τῆς ἀγαπημένης;

Τὰ λιμάνια μένουν λιμάνια, ἀδελφέ μου.

Σήμερα ὑψώνεται ἀπὸ μέσα τους ἕνας δόρυβος. Ὅμως οἱ ἦχοι δὲ σβύνουν. Χρειάζεται πιότερη ἴσως προσοχὴ γιὰ νὰ τοὺς νιώσεις. Στῆσε γυμνὴ τὴν ἀκοὴ νὰ τοὺς γεφτεῖς.

Ἔτσι θὰ ζήσεις τὴν ἀξία τους. Καὶ τὸ κάλεσμά τους.

Δ. Πορτοκάλογλου

(Ἀπ' τὴ Συλλογὴ «Γλάροι»)